

Direcția de inspecție judiciară pentru procurori

Nr. lucrare: 8148/IJ/1723/DIP/2017

Data: 17 aprilie 2018

REZOLUȚIE

CONFIRMAT

1
Inspector-sef
Judecator dr. Lucia NETEJORU

Avizat

Directorul Direcției de inspecție judiciară pentru procurori
procuror Adriana-Claudia PAMPU-ROMANESCU

I. Data și modalitatea de sesizare a Inspecției Judiciare.....pag.2

II. Aspectele sesizate.....pag.3

III. Modul de desfășurare a verificărilor prealabile și a cercetării disciplinare.....pag.3

A. Data finalizării verificărilor prealabile și conținutul acestora.....pag.3

B. Data începerii și finalizării cercetării disciplinare.....pag.4

IV. Situația de fapt rezultată în urma verificărilor prealabile și a cercetării disciplinare.....pag.5

V. Apărările formulate de magistratul vizat pe parcursul verificărilor prealabile și cercetării disciplinare.....pag.23

VI. Fundamentarea soluției de admitere a sesizării urmare a analizei probelor administrate din oficiu raportat la rezultatul verificărilor prealabile și al cercetării disciplinare, precum și la dispozițiile legale incidente în cauză

A. Chestiuni prealabile. Aspecte reținute în lucrarea nr. 4937/IJ/944/DIP/2017.....pag.25

B. Dispoziții legale și infralegale incidente.....pag.27

C. Aspecte care fundamentează admiterea sesizării în ceea ce privește abaterea disciplinară prev. de art. 99 lit. a) din Legea nr.303/2004 în raport de constatări, dispoziții legale aplicabile și apărările formulate

C.1. Latura obiectivă.....pag.28

C.2. Latura subiectivă.....pag.37

C.3. Legătura de cauzalitate.....pag.38

D. Aspecte care fundamentează admiterea sesizării în ceea ce privește abaterea disciplinară prev.de art. 99 lit. ș) din Legea nr.303/2004 în raport de constatări, dispoziții legale aplicabile și apărările formulate

D.1. Latura obiectivă.....pag.38

D.2. Latura subiectivă.....pag.44

D.3. Legătura de cauzalitate.....pag.45

INSPECȚIA JUDICIARĂ din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de titular al acțiunii disciplinare prin inspectorii judiciari Mihaela Hitruc și Andreea Cristina Mina

Analizând actele de cercetare disciplinară efectuate față de procuror șef direcție Laura Codruța Kovesi din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, sub aspectul săvârșirii abaterilor disciplinare prevăzute de **art.99 lit. a) și ș) din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată;**

EXPUNEM URMĂTOARELE:

I.Data și modalitatea de sesizare a Inspecției Judiciare.

La data de 16.11.2017, la Inspecția Judiciară a fost înregistrată sesizarea formulată de SC JURINDEX MEDIA SRL cu privire la săvârșirea de către procurorul șef al Direcției naționale Anticorupție, Laura Codruța Kovesi a abaterilor disciplinare prev.de art.99 lit.a) și ș) din legea nr.303/2004, republicată.

II. Aspectele sesizate

Inspecția Judiciară a fost sesizată în vederea verificării existenței/inexistenței indiciilor privind fapte de natură a angaja răspunderea disciplinară a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, doamna Laura Codruța Kovesi, sub aspectul abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și ș) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, în contextul refuzului procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, doamna Laura Codruța Kovesi, de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor președințiale din anul 2009 la data de 15.11.2017, deși prin Decizia nr.611/03.11.2017, publicată în M.Of.nr.877/07.11.2017, Curtea Constituțională a constatat obligația doamnei Laura Codruța Kovesi, de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei. Totodată s-a susținut că prin refuzul repetat al magistratului de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă, acesta a încălcat jurământul de procuror, prevăzut de art.34 din Legea nr.303/2004, un asemenea comportament aducând atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției.

III. Modul de desfășurare a verificărilor prealabile și a cercetării disciplinare.

A. Data finalizării verificărilor prealabile și conținutul acestora:

Pentru verificarea aspectelor ce fac obiectul prezentei lucrări, s-a fixat, în condițiile art. 45 alin. 3 din Legea nr. 317/2004 republicată, un termen de instrumentare de 45 de zile, ce a fost prelungit, în conformitate cu prevederile art.11 alin.4 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, cu încă 45 de zile, prin referatul aprobat ierarhic, întocmit la data de 19.12.2017(vol. I, f. 181).

Verificările efectuate, în limitele de competență prevăzute de dispozițiile art. 46 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată au avut în vedere sesizarea formulată la data de 16.11.2017 de către SC JURINDEX MEDIA SRL, prin reprezentant legal.

Se menționează faptul că Inspecția Judiciară, prin inspectorul judiciar desemnat în instrumentarea prezentei lucrări, în considerarea prevederilor

art.14 alin.1 lit.f din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1027 din 15 noiembrie 2012, a solicitat magistratului vizat un punct de vedere cu privire la aspectele sesizate, precum și orice alte date sau înscrisuri pe care acesta le-ar considera relevante.

La prezenta lucrare au fost transmise de către doamna Laura Codruța Kovesi procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție sub adresa nr.2833/C/2017 din 11.12.2017 de la Cabinet procuror șef, punctul de vedere al magistratului și o serie de înscrisuri(vol.I, f.83-109).

Pe parcursul verificărilor prealabile, raportat, în principal, la criteriul privind complexitatea lucrării, s-a procedat la desemnarea unui al doilea inspector judiciar, prin referatul aprobat, la data de 26.01.2018 (vol. I, fila 182).

Verificările prealabile au fost finalizate în termen legal, la data de 15.02.2018 și au cuprins examinarea sesizării și a înscrisurilor atașate, solicitarea unui punct de vedere magistratului a cărui activitate este vizată, a înscrisurilor depuse de acesta, a înscrisurilor înaintate de Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial la solicitarea inspectorului judiciar de a pune la dispoziție copii conforme cu originalul de pe corespondența dintre Comisie și magistratul vizat. (vol. I, fila 197).

B. Data începerii și finalizării cercetării disciplinare.

Din datele și lucrările analizate, conturându-se existența indiciilor săvârșirii abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și ș) din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, de către doamna Laura Codruța Kovesi procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, prin rezoluția din data de 15.02.2018, s-a dispus începerea cercetării disciplinare față de acesta (vol. I, f.198-209).

La data de 15.02.2018, conform art. 26 alin. 1 și 4 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, aprobat prin Hotărârea Consiliul Superior al Magistraturii nr.1027/15.11.2012, persoanei față de care s-a început cercetarea disciplinară i s-a transmis o copie de pe rezoluția de începere a cercetării disciplinare, împreună cu invitația procedurală, prin intermediul conducerii Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind întocmită o documentație corespondent, ce

dovedește îndeplinirea procedurii.

Cercetarea disciplinară, sub aspectul materializării procedurilor de punere la dispoziție, pentru studiu, a probelor administrate în cursul verificărilor prealabile, crearea cadrului privind ascultarea persoanei cercetate disciplinar și de prezentare a întregului material probator, respectiv prevăzute de art.28 -30 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, s-a desfășurat la sediul Inspekției Judiciare, în perioada 15.02.2018- 17.04.2018.

Astfel în perioada sus-menționată persoana cercetată a fost invitată în vederea efectuării cercetării disciplinare de 7 ori, urmare neprezentării sub diverse motive a magistratului vizat, care a condiționat ascultarea sa de soluționarea unor cereri de fotocopiere a înscrisurilor din dosar sau de administrare a unor probe, aspecte prezentate pe larg în procesul verbal de efectuare a cercetării disciplinare (vol.II f . 463-468).

La data de 12.04.2018, doamna procuror șef direcție Laura Codruța Kovesi s-a prezentat și a luat cunoștință de probele administrate în cursul cercetării disciplinare și a precizat că până la data de 17.04.2018 va depune la lucrare o declarație scrisă privind punctul său de vedere în legătură cu abaterile sesizate.

La data de 17.04.2018 doamna procuror șef direcție Laura Codruța Kovesi a depus o declarație scrisă, reiterând punctul de vedere formulat anterior și criticând modalitatea de redactare a rezoluției de începere a cercetării disciplinare.

IV. Situația de fapt rezultată în urma verificărilor prealabile și a cercetării disciplinare

Contextul faptic ce a format obiectul prezentelor verificări privind incidența unor abateri disciplinare vizează:

- *manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției săvârșite, în cazul concret: în afara exercitării atribuțiilor de serviciu;*
- *nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii, în cazul concret: nerespectarea Deciziei Curții Constituționale nr. 611/03.11.2017, publicată în M.Of.nr.877/07.11.2017.*

Împrejurările cercetate vizează contextul emiterii Deciziei Curții Constituționale nr. 611/03.11.2017, activitatea Comisiei ulterioară deciziei Curții Constituționale, conduita persoanei cercetate față de decizia Curții Constituționale și față de activitatea Comisiei de anchetă și reflectarea conduitei acesteia în spațiul public, consecințele conduitei persoanei cercetate astfel cum au rezultat din probele administrate.

În ceea ce privește contextul emiterii Deciziei Curții Constituționale nr. 611/03.11.2017 menționăm că la data de 24 aprilie 2017, ca urmare a informațiilor făcute publice în mass-media, conform cărora există suspiciuni că în procesul electoral din decembrie 2009 s-au implicat unele autorități publice și/sau persoane, altele decât cele prevăzute de lege, pe rolul Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost înregistrat, din oficiu, un dosar penal în care au fost începute cercetări în rem sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de abuz în serviciu, prevăzute de art.297 alin.(1) cu aplicarea art.5 din Codul penal (art.248 raportat la art.2481 din vechiul Cod penal), și de falsificare a documentelor și evidențelor electorale, prevăzute de art.391 alin.(3) și (4) din Codul penal cu aplicarea art.5 din Codul penal [fost art.62 alin.(3) și (4) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României].

La data de 2 mai 2017, doi deputați au inițiat propunerea legislativă privind completarea art.9 din Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor. Potrivit expunerii de motive, modificările vizau instituirea de „reguli clare pentru organizarea și funcționarea comisiilor de anchetă”. Astfel, sunt reglementate regulile aplicabile în situația citării persoanelor care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice, precum și cele aplicabile situației invitării oricăror altor persoane care pot avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei și care acceptă să fie audiate, precum și măsurile în cazul refuzului acestora. La data de 11 mai 2017, în ședința comună a Camerei Deputaților și a Senatului, Parlamentul adoptă Legea pentru completarea art.9 din Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor. În termenul legal, la data de 18 mai 2017, împotriva legii adoptate un număr de 81 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România formulează obiecție de neconstituționalitate, sesizarea fiind transmisă Curții Constituționale.

Pe de altă parte, în ședința comună a Camerei Deputaților și a Senatului din aceeași dată, 11 mai 2017, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(1) din Constituție, Parlamentul a adoptat Hotărârea nr.38/2017 privind modificarea și completarea art.9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, care este publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.355 din 12 mai 2017. Noile dispoziții regulamentare preiau dispozițiile modificate ale Legii nr.96/2006, care prevăd dreptul comisiei de anchetă parlamentară de a cita orice persoană care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice și care poate avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei, precum și dreptul comisiei de a invita orice altă persoană care poate avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului și care acceptă să fie audiată, pe de o parte, și drepturile și obligațiile corelative ale persoanelor citate sau invitate, pe de altă parte. Împotriva dispozițiilor Hotărârii Parlamentului României nr.38/2017 un număr de 91 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România formulează sesizare de neconstituționalitate, care este înregistrată pe rolul Curții Constituționale în data de 29 mai 2017.

În aceeași ședință comună a Camerelor Parlamentului din 11 mai 2017, având în vedere informațiile apărute în spațiul public cu privire la o posibilă viciere a rezultatului votului pentru alegerea Președintelui României, în cadrul scrutinului desfășurat în anul 2009, în scopul elucidării circumstanțelor producerii acestor evenimente și pentru stabilirea măsurilor ce ar putea fi dispuse, în temeiul prevederilor art.64 alin.(4) din Constituție și ale noilor dispoziții ale art.9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, Parlamentul României a adoptat Hotărârea nr.39/2017 pentru constituirea Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.355 din 12 mai 2017.

Potrivit art.1 alin.(1) din Hotărârea Parlamentului nr. 39/2017, comisia parlamentară de anchetă are următoarele obiective:

„a) verificarea dispozițiilor legale cu privire la organizarea și desfășurarea alegerilor prezidențiale din anul 2009;

b) determinarea implicării unor instituții și/sau persoane, altele decât cele prevăzute de lege, în organizarea și desfășurarea procesului electoral sau în decizii politice ce excedează atribuțiilor stabilite prin lege pentru aceste instituții, în cadrul procesului electoral;

c) verificarea posibilei existențe a unor mecanisme paralele de influențare și/sau de viciere a rezultatului votului, precum și determinarea instituțiilor și/sau persoanelor care au contribuit la realizarea acestora;

d) determinarea practică a capacității de procesare în timp real a solicitanților care au votat în unele secții de vot, în special din afara granițelor;

e) verificarea legalității achiziționării aplicațiilor și/sau serviciilor informatice utilizate de către Biroul Electoral Central pentru centralizarea rezultatelor votării la alegerile prezidențiale din anul 2009, precum și verificarea modalității prin care s-a asigurat transparența și cunoașterea de către reprezentanții partidelor politice a acestor aplicații;

f) verificarea corectitudinii centralizării rezultatelor votării;

g) verificarea modului în care Serviciul de Telecomunicații Speciale a asigurat serviciile de telefonie specială — voce și transmitere de date —, precum și posibile interferențe nelegitime în procesul electoral;

h) verificarea modului în care au fost soluționate de către instituțiile statului plângerile/sesizările ori au fost valorificate informațiile privind oferirea sau darea de bani, bunuri și alte foloase, în scopul determinării alegătorilor să voteze ori să nu voteze un anumit candidat;

i) verificarea modului în care au fost stabiliți președinții și locțiitorii acestora pentru secțiile de vot din străinătate, precum și modul în care au fost constituite birourile secțiilor de vot din străinătate;

j) verificarea documentelor primite de la Autoritatea Electorală Permanentă, de la Biroul Electoral Central, în vederea arhivării electronice de către furnizorul de servicii de arhivare electronică, selectat atât pentru secțiile de vot din țară, cât și pentru cele din străinătate;

k) verificarea modului în care au fost desemnați președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare și locțiitorii acestora și dacă aceste persoane au îndeplinit condițiile prevăzute de lege;

l) verificarea modului în care au fost constituite birourile electorale pentru secțiile de votare din țară și străinătate;

m) verificarea modului în care Ministerul Afacerilor Externe a distribuit către birourile electorale ale secțiilor de vot din străinătate buletinele de vot,

ștampilele de control, precum și cele cu mențiunea «votat», a celorlalte materiale necesare procesului electoral, numărul de buletine de vot, transmise către fiecare secție de vot din străinătate, precum și algoritmul pe baza căruia s-a decis ce număr de buletine de vot să fie transmis fiecărei secții de vot din străinătate;

n) verificarea modului în care și-au exercitat dreptul de vot persoanele care nu au fost înscrise în lista electorală permanentă, în special la secțiile de vot din străinătate, determinarea practică a capacității de procesare a solicitărilor de vot în unele secții de vot din străinătate, precum și a celor care și-au exprimat votul prin intermediul urnei speciale;

o) verificarea modului în care au fost securizate rezultatele votării în circumscripțiile din străinătate,

precum și a modului în care au fost transmise informațiile către Biroul Electoral Central.”

Hotărârea Parlamentului României nr.39/2017 menționează expres la art.1 alin.(3) că „Nu constituie obiect al Comisiei parlamentare de anchetă elementele ce țin de infracțiunile de abuz în serviciu prevăzute de art.297 alin.(1) cu aplicarea art.5 din Codul penal și de falsificarea documentelor și evidențelor electorale, prevăzute de art.391 alin.(3) și (4) din Codul penal cu aplicarea art.5 din Codul penal, infracțiuni pentru care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție efectuează cercetări in rem, conform comunicatelor din data de 24 aprilie 2017, respectiv 26 aprilie 2017”.

La data de 14 iunie 2017, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr.411 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.588 din 21 iulie 2017, prin care a respins, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind completarea dispozițiilor art.9 din Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu completările ulterioare, este constituțională în raport cu criticile formulate (devenită Legea nr.195/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.598 din 25 iulie 2017). De asemenea, prin Decizia nr.430 din 21 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.655 din 9 august 2017, instanța constituțională a respins, ca neîntemeiată, sesizarea de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr.38/2017 privind modificarea și completarea art.9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului sunt constituționale.

După constituirea comisiei speciale de anchetă, întrucât existau suspiciuni privind implicarea unor instituții și/sau persoane, altele decât cele prevăzute de lege, în organizarea și desfășurarea procesului electoral sau în decizii politice ce excedează atribuțiilor stabilite prin lege pentru aceste instituții, prin adresele din 7 iunie 2017, 13 iunie 2017 și 6 iulie 2017, comisia a invitat-o pe doamna Laura Codruța Kövesi (care, la data consumării evenimentelor cercetate, avea calitatea de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție) să participe la ședințele comisiei din 14 iunie 2017, 20 iunie 2017 și, respectiv, 10 iulie 2017, pentru lămurirea unor chestiuni de interes public în vederea stabilirii concluziilor și propunerilor ce se impun. Prin Adresa din 8 iunie 2017, doamna Laura Codruța Kövesi a răspuns că nu se va prezenta în fața comisiei, întrucât nu are această obligație legală, iar prin adresele din 19 iunie 2017 și 10 iulie 2017, răspunde că nu se va prezenta în fața comisiei, deoarece „nu are cunoștință despre aspecte de natură să servească la aflarea adevărului” și „nu deține mijloace de probă referitoare la împrejurările și cauzele în care s-au produs evenimentele supuse cercetării”.

În acest context, comisia specială de anchetă a revenit cu o nouă adresă, în data de 27 iulie 2017, prin care a adresat doamnei Laura Codruța Kövesi două întrebări: prima — „dacă ați fost acasă la domnul Gabriel Oprea în seara zilei de 6 decembrie 2009” și a doua — „dacă răspunsul este afirmativ, vă rugăm să ne precizați motivul vizitei dumneavoastră acasă la domnul Gabriel Oprea și ce persoane au mai fost prezente”. Răspunsul la acest nou demers a fost formulat în data de 11 august 2017, când doamna Laura Codruța Kövesi, invocând jurisprudența Curții Constituționale în domeniul normelor legale și regulamentare referitoare la comisiile de anchetă, a arătat că, în urmă cu 9 ani, în luna decembrie 2009, ocupa funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și exercita prerogativele prevăzute de lege în vigoare. De asemenea, a menționat faptul că funcția de procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție o ocupă doar din data de 16 mai 2013. Așa cum comunicase și anterior comisiei speciale, a precizat că nu a răspuns invitației de a lua parte la lucrările acesteia, deoarece „nu a avut și nu are cunoștință despre aspecte de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei”. Astfel, datorită atribuțiilor conferite de lege, nu a avut și nu are prerogative sau cunoștință de niciunul dintre aspectele care fac obiectul anchetei parlamentare, astfel că „face cunoscut că nici în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu și nici în timpul său liber nu a luat cunoștință de

situații ori împrejurări potrivit cărora în alegerile prezidențiale din decembrie 2009 s-ar implica unele autorități publice și/sau persoane, altele decât cele prevăzute de lege, respectiv în derularea procesului electoral, cu consecința vicierei rezultatului acestor alegeri”.

Concomitent cu corespondența purtată cu doamna Laura Codruța Kövesi, comisia specială de anchetă a invitat mai multe persoane să participe la ședințele comisiei. Acestea au refuzat să se prezinte sau, dacă s-au prezentat, au refuzat să coopereze cu comisia, motivând că, în paralel, se desfășoară o anchetă judiciară penală, în care au fost solicitate să dea declarații în calitate de martori, astfel că se află sub incidența dispozițiilor art.285 alin.(2) din Codul de procedură penală referitoare la caracterul nepublic al procedurii de urmărire penală.

Pe de altă parte, comisia specială de anchetă a desfășurat o corespondență cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție constatând refuzul domnului Augustin Lazăr, Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a pune la dispoziție informațiile și documentele solicitate.

La data de 4 august 2017, comisia specială de anchetă a adresat o cerere celor doi președinți ai Camerelor Parlamentului prin care solicita ca, în temeiul art.146 lit.e) din Constituție și al art.34 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să promoveze o cerere de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea legislativă (comisia parlamentară specială de anchetă) și autoritatea judecătorească (Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

La data de 7 septembrie 2017, comisia specială de anchetă a înaintat Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului raportul parțial, care, la secțiunea Concluzii, arată că „Aflarea adevărului în privința acuzației publice de implicare a S.R.I. și P.Î.C.C.J. în favorizarea fraudării alegerilor, ca urmare a prezenței conducătorilor acestor instituții în locuința domnului Gabriel Oprea în seara alegerilor, nu s-a putut realiza, deoarece activitatea Comisiei parlamentare de anchetă a fost blocată, prin: refuzul persoanelor audiate care nu au răspuns la toate întrebările comisiei motivând că «există o anchetă în desfășurare»; refuzul persoanelor care au transmis în scris că nu pot da curs solicitărilor comisiei motivând că «există o anchetă în desfășurare»; refuzul doamnei Laura Codruța Kövesi, procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,

de a răspunde la întrebarea dacă a fost prezentă în seara de 6 decembrie 2009 în casa domnului Gabriel Oprea; refuzul domnului Augustin Lazăr — procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de a răspunde afirmativ solicitării Comisiei parlamentare de anchetă de a transmite o copie după Dosarul nr.213/P/2017, dosar care fusese clasat între timp. Dosarul conține toate informațiile necesare în vederea stabilirii adevărului cu privire la aspecte ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial”.

Pe cale de consecință, susține că „1. Comisia de anchetă nu a putut clarifica toate aspectele, activitatea fiind blocată de către persoanele sus-menționate.

2. Comisia de anchetă va adopta raportul parțial pe care îl va prezenta Birourilor permanente reunite pentru a fi supus spre dezbateri plenului reunit al celor două Camere pentru ca acesta să adopte o hotărâre care va reflecta conținutul raportului parțial. [...]”

În data de 13 septembrie 2017, ținând cont de solicitarea de prelungire cu un termen de 60 de zile a activității comisiei, cauzată de „blocarea activității prin refuzul domnului Augustin Lazăr, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de a pune la dispoziția comisiei parlamentare de anchetă Dosarul nr.213/P/2017, clasat, precum și de refuzul doamnei Laura Codruța Kövesi, procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de a răspunde la întrebarea adresată”, prin Hotărârea Parlamentului României nr.61/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.745 din 15 septembrie 2017, cele două Camere ale Parlamentului, în ședință comună, prelungesc cu 60 de zile termenul prevăzut la art.9 alin.(1) din Hotărârea Parlamentului României nr.39/2017 pentru constituirea Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial, cu completările ulterioare.

În aceeași zi, 13 septembrie 2017, președinții celor două Camere au formulat două cereri prin care au solicitat Curții Constituționale soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României și Ministerul Public.

Prin Decizia nr. nr.611/03.11.2017, Curtea Constituțională a decis:

„1. Constată că există un conflict juridic de natură constituțională între Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public — Parchetul de pe

lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de refuzul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial.

2. Constată obligația doamnei Laura Codruța Kövesi de a se prezenta în fața Parlamentului României — Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei.

3. Constată că nu există un conflict juridic de natură constituțională între Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de refuzul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a exercita acțiunea disciplinară împotriva procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție pentru neprezentarea în fața Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de refuzul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a transmite comisiei speciale de anchetă o copie după dosarul de urmărire penală aflat pe rolul acestui parchet.”

Prin această decizie, Curtea Constituțională a determinat o noua dimensiune a controlului parlamentar.

„Conform Comisiei de la Veneția, trebuie să se plece de la principiul că nimeni nu poate împiedica Parlamentul - institut autonom distinct de justiție - să își desfășoare propria anchetă. Chiar dacă ancheta să vizeze conduita unor persoane ce au putut comite infracțiuni, aceasta are un caracter esențial politic, fără a fi asimilată unei anchete sau proceduri penale. Rezultatele sale nu produc niciun fel de efecte pentru ordinea juridică. Raportul prin care se încheie nu este decât o incitare la dezbateri parlamentare. Scopul final al anchetei comisiei îl reprezintă transparent, informarea publicului cu privire la chestiuni care afectează res publică (binele public)” (Decizia CCR nr. 611/2017, paragr.119).

Ancheta parlamentară poate fi exercitată în paralel cu o anchetă judiciară. Curtea analizând natura juridică a celor două categorii de anchete,

judiciara și parlamentara, a constatat ca aceasta este diferita, astfel ca acestea nu sunt incompatibile, ci ele pot coexista in ideea unei cooperări și colaborări loiale între instituțiile statului, chiar daca același segment al realității este cercetat și documentat; nu este nici necesar și nici de dorit încetarea anchetei parlamentare in condițiile demarării unei anchete judiciare. Forma anterioara din Regulamentul Camerei Deputaților, cu privire la comisiile de ancheta, prevedea ca ori de cate ori se declanșa o ancheta parlamentara, aceasta ar fi încetat imediat ce ar fi fost depus un act de sesizare al organului de urmărire penală și s-ar fi început urmărirea penala in rem. Curtea a reținut ca, într-o atare împrejurare, "se ajungea la golirea de conținut a demersului parlamentar atunci când era sesizat organul de urmărire penala" (Decizia CCR nr. 611/2017, paragr.129).

Controlul parlamentar trebuie sa fie deplin, adică Parlamentul trebuie sa dispună de posibilitatea de a lua orice măsură pentru a da conținut acestei plenitudini, altfel, comisia de ancheta parlamentara și-ar reduce rolul la unul teoretic sau chiar decorativ, lipsit de orice eficiență; Autoritatea specifică activității Parlamentului se atașează și activității comisiei de ancheta parlamentara, pentru ca obiectivele în vederea cărora a fost instituita aceasta din urma sa fie atinse. Curtea a statuat, ca „lipsirea comisiei de ancheta de o arie cuprinzătoare de acțiune sau limitarea sferei sale de acțiune ar afecta obiectivul pe care comisia de ancheta și l-a propus, ar afecta însuși scopul instituirii ei și ar goli de conținut textele constituționale pe care se fundamentează înființarea, funcționarea și rolul acestei comisii de ancheta parlamentara" (paragr. 124 din Decizia CCR nr. 611/2017).

Controlul parlamentar reglementat in Legea fundamentală și exercitat inclusiv prin intermediul comisiilor de ancheta, este o institutie juridica care nu trebuie izolata de principiul constituțional al colaborării loiale între instituțiile și autoritățile statului și nici de principiul loialității față de Constituție, ci trebuie coroborata și corelata cu aceste principii. w Colaborarea loiala presupune, dincolo de respectul fata de lege, respectul reciproc al autorităților/instituțiilor statului, ca expresie a unor valori constituționale asimilate, asumate și promovate, in scopul asigurării echilibrului între puterile statului. Loialitatea constituțională poate fi caracterizata, deci, ca fiind o valoare-principiu intrinseca Legii fundamentale, in vreme ce colaborarea loiala între autoritățile/instituțiile statului are un rol definitoriu in implementarea Constituției (Decizia CCR nr. 611/2017, paragr. 107).

„Principiul colaborării loiale operează atâta timp cât "legea tace" și devin aplicabile bune practici inter-instituționale, iar nu atunci când legea reglementează în mod expres domeniul disputat, stabilind interdicții clare, pe care, dacă ar da curs solicitărilor primite, autoritatea publică le-ar încălca cu buna-știință, expunându-se sancțiunilor legale" (Decizia CCR nr.611/2017, paragr. 156).

În condițiile în care **persoana invitată să participe la ședințele comisiei de ancheta este o persoană care reprezintă, în virtutea funcției sale de conducere, o autoritate publică care nu se afla sub control parlamentar - Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în aplicarea principiului colaborării loiale între instituțiile/autoritățile statului, aceasta are obligația să ia parte la lucrările comisiei în toate cazurile și indiferent de obiectul anchetei parlamentare** (Decizia CCR nr.611 /2017, paragr. 137).

„ Prin activitatea și atitudinea sa, **persoana care ocupă o funcție de conducere într-o autoritate publică a statului trebuie să asigure prestigiul funcției exercitate, care impune o conduită legală, socială și morală în acord cu rangul demnității publice, cu gradul de reprezentare și cu încrederea oferită de cetățeni în autoritatea statului. Exercițarea funcțiilor publice de conducere, ca de altfel a oricărei funcții publice în stat, nu poate fi rezumată doar la îndeplinirea drepturilor, obligațiilor și îndatoririlor pe care le impune mandatul deținut, ci presupune a priori loialitate față de toate valorile și principiile consacrate prin Constituție și respect față de celelalte autorități publice cu care intră în raporturi de colaborare. Din acest context rezultă obligația principală a oricărui reprezentant al autorităților publice de a se prezenta și de a oferi documentele/înscrierile sau informațiile utile și concludente în fața comisiilor parlamentare de anchetă în scopul clarificării unor împrejurări de fapt care să conducă la aflarea adevărului într-o chestiune de interes public.” (paragraful 138 din decizie).**

„În concluzie, Curtea constată că, **prin refuzul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta în fața comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei, este încălcată autoritatea Parlamentului României, organ reprezentativ al poporului, și este**

împiedicată desfășurarea activității sale, sub aspectul îndeplinirii atribuțiilor de control prin intermediul comisiilor parlamentare.”(paragraful 138 teza finală din decizie).

În ceea ce privește activitatea Comisiei ulterioară deciziei Curții Constituționale, conform stenogramei ședinței din data de 13.11.2017(vol.II, f.227-237) a Comisiei speciale de ancheta a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial a fost votată cu 9 voturi „pentru”, 2 voturi „contra” și o abținere rechemarea magistratului cercetat la data de 15.11.2017(n.n. o zi de miercuri) în fața Comisiei la propunerea deputatului Liviu Ioan Adrian Pleșoianu de a o rechema în fața Comisiei pe dna Laura Codruța Kovesi, procuror șef DNA.

Din stenograma aceleiași ședințe rezultă că președintele Comisiei, doamna deputat Oana Consuela Florea a punctat că prezența „în sufragerie” (n.n. în domiciliul domnului Gabriel Oprea) a doamnei Laura Codruța Kovesi este confirmată de conținutul ordonanței de clasare solicitând motivarea propunerii de rechemare în fața Comisiei.

Propunerea a fost motivată de autorul acesteia prin referire la considerentele deciziei Curții Constituționale nr.611/2017 care stabilesc fără tăgadă obligația acestei persoane de a se prezenta în fața Comisiei și de imposibilitatea obiectivă a acestei Comisii de a îndeplini inclusiv datorită conduitei persoanei cercetate, unul din obiectivele pentru a care a fost înființată, respectiv determinarea implicării unor instituții și/sau persoane, altele decât cele prevăzute de lege, în organizarea și desfășurarea procesului electoral sau în decizii politice ce excedează atribuțiilor stabilite prin lege pentru aceste instituții, în cadrul procesului electoral, arătând că inclusiv Curtea Constituțională a constatat că procurorul șef DNA „nici nu a negat, nici nu a confirmat o stare de fapt concretă, limitându-se la a susține ca nu deține informații necesare cauzei” și că „nu a răspuns la cele doua întrebări formulate de Comisia speciala de ancheta.”, prin atitudinea sa doamna procuror împiedicând aflarea adevărului (vol.II, f.229- 233).

Prin adresa nr.4C-30/139 din data de 13.11.2017, Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial, reiterând dispozițiile Legii nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor,

ale Hotărârii Parlamentului nr.39/2017 privind constituirea Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și ținând cont de dispozițiile Deciziei Curții Constituționale nr.611/03.11.2017 a adresat invitația doamnei Laura Codruța Kovesi, de a se prezenta la data de 15.11.2017 în fața Comisiei speciale de anchetă pentru a pune la dispoziția membrilor Comisiei informațiile și/sau documentele necesare clarificării împrejurărilor și cauzelor în care s-au produs evenimentele supuse cercetării parlamentare (vol.I f.67-68).

În ceea ce privește **conduita persoanei cercetate față de decizia Curții Constituționale și față de activitatea Comisiei de anchetă și reflectarea conduitei acesteia în spațiul public** arătăm următoarele:

Prin adresa nr.1404/C/2017 din 14.11.2017, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, Laura Codruța Kovesi a precizat că nu deține "informații și/sau documente necesare clarificării împrejurărilor și cauzelor în care s-au produs evenimentele supuse cercetării parlamentare", prin urmare neprezentându-se în fața Comisiei speciale de anchetă.

Se constată, din conținutul răspunsului formulat că acesta este similar celor anterior formulate la invitațiile Comisiei parlamentare și **arată refuzul persoanei invitate de a colabora în orice mod cu Comisia.**

Subiectul a **suscitat un interes deosebit pentru opinia publică, fiind larg dezbătut în mass-media.** Menționăm cu titlu exemplificativ următoarele articole în mediul on-line: „Kovesi refuză pentru a patra oară să se prezinte în fața comisiei de anchetă privind alegerile prezidențiale din 2009”(hotnews.ro), „Kovesi refuză pentru a patra oară să se prezinte în fața Comisiei Alegeri 2009”(adevărul.ro), „Kovesi refuză pentru a patra oară să dea explicații în fața Comisiei care anchetează alegerile din 2009”(stiripesurse.ro).

La propunerea persoanei cercetate au fost atașate și următoarele articole de presă on-line, respectiv „Ce decădere incredibilă pentru Daniel Morar. A ajuns pe același palier cu interlopul lui Dragnea”(aktual.ro), „Kovesi versus Comisia: Să solicite REVOCAREA”(cotidianul.ro), „CSM a răspuns solicitării șefei DNA privind participarea la audierile din cadrul Comisiei de anchetă a alegerilor: Procurorul-șef DNA, Laura Codruța Kovesi, decide dacă merge sau nu la audieri ”din 17.07.2017(romanalibera.ro), „Conflictul unui procuror-șef DNA

ajuns la Curtea Constituțională”(contributors.ro) și „Kovesi refuza pentru a patra oara sa se prezinte in fata comisiei de ancheta din Parlament”(ziare.com).

Din conținutul acestor articole solicitate ca probe privind modul în care a fost mediatizată conduita persoanei cercetate, conduită adoptată după apariția Deciziei CCR nr.611/2017 se constată că unul dintre articole - „CSM a răspuns solicitării șefei DNA privind participarea la audierile din cadrul Comisiei de anchetă a alegerilor: Procurorul-șef DNA, Laura Codruța Kovesi, decide dacă merge sau nu la audieri” din 17.07.2017(romanalibera.ro) - comentează o stare de fapt anterioară apariției Deciziei Curții și care a fost cenzurată de instanța de control constituțional ca neconformă principiului cooperării loiale și deci nu dezbate conduita procurorului șef DNA după apariția Deciziei nr.611/2017, neinteresând prezenta lucrare.

Celelalte articole de presă propuse de persoana cercetată a fi avute în vedere la lucrare conțin fără excepție referiri explicite la obligația doamnei Laura Codruța Kovesi, procuror șef al DNA de a se prezenta în fața Comisiei Parlamentare de anchetă, stabilită prin decizia Curții Constituționale, indiferent de maniera favorabilă sau nefavorabilă persoanei cercetate de prezentare a faptelor, neexistând niciun dubiu jurnalistic cu privire la ce a decis Curtea Constituțională.

În ceea ce privește consecințele conduitei persoanei cercetate astfel cum au rezultat din probele administrate, facem pe de o parte, cu caracter preliminar, precizarea că stabilirea acestui element de analiză se face nu pentru că se condiționează reținerea abaterilor de modalitatea în care Comisia a putut încheia lucrările și în absența persoanei invitate, ci pentru a evidenția amploarea efectelor acestei conduite asupra imaginii sistemului de justiție și impactul puternic negativ asupra credibilității înfăptuirii actului de justiție, în condițiile în care tocmai cei care trebuie să dea cel mai elocvent exemplu de respectare a legii și a deciziilor Curții Constituționale, respectând principiul separației în stat și al cooperării loiale, au arătat indiferență față de aceste valori fundamentale .

Pe de altă parte vor fi analizate consecințele conduitei persoanei cercetate astfel cum au fost reținute în raportul final al Comisiei de anchetă aprobat de Parlamentul României și astfel cum au fost percepute de membrii Comisiei, aspecte care rezultă din depoziția președintelui acestei Comisii.

În ceea ce privește **consecințele conduitei** persoanei cercetate astfel cum au fost reținute în raportul final al Comisiei de anchetă aprobat de Parlamentul României prin Hotărârea nr. 10 din 12 februarie 2018 privind raportul final al Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial (vol.II f. 409-438) , acestea sunt descrise de către Comisie în contextul descrierii împrejurărilor de fapt, respectiv că **„în noaptea de 6 spre 7 decembrie 2009, noaptea alegerilor prezidențiale din turul doi, in casa domnului Gabriel Oprea, la aceea vreme senator independent, au participat persoane cu funcții de conducere în autoritățile publice printre care: domnul George Maior, directorul Serviciului Roman de Informații, domnul Florian Coldea, prim-adjunctul directorului S.R.I., doamna Laura Codruța Kovesi, Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiției a României, precum și alte persoane publice printre care: domnul Dan Andronic, jurnalist, domnii Nicolae Onțanu, Anghel Iordănescu, participare confirmată și in Ordonanța de clasare din 20 iunie 2017 a Dosarului nr. 213/P/2017 a Parchetului pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.**

Potrivit declarației domnului Dan Andronic, jurnalist: „Acolo era Statul” („aveam senzația acută ca intrasem în ochiul uraganului”; „aveam senzația ca asist la Noaptea Generalilor, după 20 de ani”).

Pentru lămurirea unor chestiuni de interes public legate de suspiciunile referitoare la implicarea unor autorități fără a avea competențe legale în procesul electoral din decembrie 2009, prin prezența persoanelor susmenționate, Comisia parlamentară de anchetă a adresat invitații celor care au participat la aceasta întâlnire, însă persoanele cele mai reprezentative la acea dată, având în vedere funcțiile deținute, doamna Laura Codruța Kovesi și domnul Florian Coldea, au refuzat participarea la audieri în fața Comisiei și nu au oferit răspunsuri clarificatoare sau orice alte informații necesare membrilor Comisiei pentru a-și fonda luarea unei decizii. Totodată, conform Ordonanței de clasare menționată mai sus, rezulta ca doamna Laura Codruța Kovesi și domnul Florian Coldea nu ar fi dat declarații nici în fața organelor de urmărire penală.

Acest lucru face să planeze suspiciunea că în seara alegerilor, persoanele publice cu funcții de decizie în autoritățile statului, s-au întâlnit la un eveniment privat, cu un scop precis, acela de influențare a rezultatului votului. Cu toate acestea, din probele administrate în cadrul anchetei

parlamentare, nu se poate trage o astfel de concluzie.

Activitatea Comisiei parlamentare de ancheta a fost îngreunată din următoarele considerente:

- *refuzul persoanelor audiate care nu au răspuns la toate întrebările comisiei motivând ca "exista o ancheta in desfășurare";*
- *refuzul persoanelor care au transmis in scris ca nu pot da curs solicitărilor comisiei motivând ca "exista o ancheta in desfășurare";*
- *refuzul doamnei Laura Codruța Kovesi, Procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de a răspunde la întrebarea cu privire la scopul vizitei din seara de 6 decembrie;*
- *refuzul domnului Augustin Lazar - Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a transmite Comisiei parlamentare de ancheta o copie după dosarul nr. 213/P/2017, dosar care fusese clasat intre timp și care conținea toate informațiile necesare in vederea stabilirii adevărului cu privire la aspecte ce fin de organizarea alegerilor din 2009 si de rezultatul scrutinului prezidențial."*

În raport de cele de mai sus se constată că în analiza sa Comisia a stabilit că doamna Laura Codruța Kovesi, Procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, la data respectivă procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a participat la întrunirea din data de 06 decembrie 2009 de la domiciliul domnului Gabriel Oprea, că era din punct de vedere al importanței funcției deținute una dintre cele mai reprezentative persoane invitate să se prezinte în fața Comisiei, că a refuzat participarea la audieri în fața Comisiei și nu a oferit răspunsuri clarificatoare sau orice alte informații necesare membrilor Comisiei pentru a-și fonda luarea unei decizii, că a îngreunat prin refuzul său activitatea Comisiei parlamentare de anchetă, context în care nu s-a putut confirma suspiciunea ca în seara alegerilor, persoanele publice cu funcții de decizie in autoritățile statului, s-au întâlnit la un eveniment privat, cu un scop precis, acela de influențare a rezultatului votului.

Din analiza conținutului ordonanței de clasare nr. 213/P/2017 din 20 iunie 2017 a Parchetului pe lângă Înalta Curte de Casație si Justiție, atașată prezentei lucrări (vol.I f.78) rezultă în mod explicit că actele de urmărire penală efectuate în această cauză au stabilit prezența doamnei Laura Codruța Kovesi, la acel moment procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de

Casație și Justiției a României în noaptea de 6 spre 7 decembrie 2009, noaptea alegerilor prezidențiale din turul doi, în casa domnului Gabriel Oprea, la aceea vreme senator independent, aspecte care se coroborează cu cele stabilite de către Comisie în raport final prezentat Parlamentului României.

În raport de constatări, Comisia specială de anchetă a formulat **propuneri de modificări legislative** (vol.II f.329-335), în sensul punerii în acord a Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor cu Deciziile Curții Constituționale a României nr..428/21 Iunie 2017, nr. 430/21 Iunie 2017, nr. 411/14 Iunie 2017, nr. 611/ NOIEMBRIE 2017, apreciind că instanța de contencios constituțional „dezvoltă și accentuează în mod deosebit o nouă dimensiune a dispozițiilor art.1alin.(5) din Constituție, în sensul atașării conținutului său normativ a principiului colaborării loiale între instituțiile și autoritățile statului”, iar „persoanele care sunt invitate, respectiv cele care reprezintă, în virtutea funcției lor de conducere autorități/instituții publice ce nu se afla sub control parlamentar, au obligația, în baza principiului colaborării loiale între instituțiile/autoritățile statului, sa ia parte la lucrările comisiei în toate cazurile și indiferent de obiectul anchetei parlamentare”.

Totodată Comisia a concluzionat că „Comisiilor parlamentare de ancheta trebuie sa li se acorde, prin lege, puteri reale de constrângere: prin aplicarea de sancțiuni, pentru a primi documentele solicitate, pentru a determina un martor sa se prezinte la audieri, pentru a da probe și a fi obligați sa depună jurământ.”

În ceea ce interesează prezenta speță, Comisia a formulat propunerea de modificare legislativă privind „**sanționarea șefilor de instituții cu funcții de conducere care depun jurământ de credință și refuză colaborarea sau nu se prezinta în fața unei comisii de anchetă parlamentare cu pierderea funcției și interzicerea ocupării unei funcții publice timp de 3 ani.**”

Prin urmare, în lumina celor de mai sus, se constată că **refuzul persoanei invitate, șef al unei autorități publice ce nu se află sub control parlamentar, respectiv doamna Laura Codruța Kovesi, Procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă a fost evaluat de membrii Comisiei ca fiind suficient de obstructiv încât justifică propunerea legislativă a celei mai grele sancțiuni pentru neprezentare, respectiv pierderea funcției deținute.**

Concluzia este cu atât mai fundamentată cu cât, prin conduita sa, magistratul vizat a încălcat o obligație stabilită *intuitu personae* de către Curtea Constituțională.

În ceea ce privește consecințele conduitei persoanei cercetate astfel cum au fost percepute de membrii Comisiei, aspecte care rezultă din depoziția doamnei deputat Oana Consuela Florea, președintele acestei Comisii, ascultată fiind în prezenta procedură disciplinară la data de 22.02.2018 (vol.II f.222-224) se constată că „prin votul comun al membrilor comisiei s-a apreciat necesara audierea, alături de alte persoane și a procurorului șef al DNA, doamna Laura Codruța Kovesi, despre care apăruseră informații în spațiul public ca s-ar fi aflat în noaptea rezultatului scrutinului prezidențial din anul 2009 într-un spațiu privat, împreună alte persoane ce dețineau funcții de conducere în cadrul altor instituții ale statului. În acest sens i-au fost adresate 3 invitații, la care a refuzat să se prezinte, explicând de fiecare dată în scris motivele neapărării. Membrii comisiei au votat două întrebări, punctuale, la care procurorul șef al DNA, doamna Laura Codruța Kovesi, să răspundă, întrebări care i-au fost comunicate și la care a evitat răspunsul, oferind explicații care nu au fost de natura a ajuta membrii comisiei în a-și forma un punct de vedere care să ducă la întocmirea raportului final./.../ În ordine cronologică, a urmat Decizia CCR nr. 611 din 03.10.2017, publicată în M.O. nr. 877 din 07.11.2017, motiv pentru care, aspectele fiind nelămurite, membrii comisiei au votat invitarea procurorului șef al DNA, doamna Laura Codruța Kovesi, ținând cont și de dispoziția Deciziei CCR prin care se constată obligația procurorului șef al DNA de a se prezenta în fața Comisiei.

Astfel, a fost adresată invitația pentru data de 15.11.2017, constatând și de aceasta dată refuzul procurorului șef al DNA de a se prezenta și de a da detalii cu privire la evenimentele din noaptea de 6/7.12.2009.

Conform Regulamentului de funcționare a Comisiei, fiecare membru este liber să adreseze orice întrebare consideră necesară pentru a-și forma propria opinie.

Prin urmare, consider că este foarte posibil ca în cazul unei eventuale audieri să ar fi formulat de către membrii Comisiei și alte întrebări, nu doar acelea care îi fuseseră adresate în scris/.../ Apreciez că prezența procurorului șef al DNA, doamna Laura Codruța Kovesi, în fața Comisiei ar fi fost de natura a înlătura suspiciunile legate de cele petrecute în noaptea de 6/7.12.2009, și de a lămurii opinia publică în legătură cu evenimentele supuse anchetei Comisiei.

Fac această afirmație ținând cont de răspunsurile și motivațiile oferite de

procurorul șef al DNA, doamna Laura Codruța Kovesi, neprezentării sale repetate până la apariția Deciziei CCR nr. 611/2017, cât mai ales după aceasta, întrucât explicațiile oferite nu se refereau la aspectele vizate de Comisie și nici la motivul prezentei sau absenței domniei sale din locația respective.”

Prin urmare, se constată că depoziția președintelui Comisiei este concordantă cu cele reținute în raportul final aprobat de Parlamentul României prin Hotărârea nr.10/12.02.2018 apreciindu-se că modalitatea magistratului vizat de a corespunde cu Comisia și de a-și justifica absența la data de 15.11.2017 nu are nicio legătură cu aspectele vizate de Comisie, nefiind plauzibilă.

V. Apărările formulate de magistratul vizat pe parcursul verificărilor prealabile și cercetării disciplinare

La data de 11.12.2017, urmare a solicitării inspectorului judiciar, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, Laura Codruța Kovesi a prezentat punctul său de vedere în legătură cu sesizarea analizată de Inspekția Judiciară, punct de vedere care în esență exprimă convingerea persoanei cercetate că prin răspunsul transmis la data de 14.11.2017 Comisiei speciale de anchetă în sensul că „nu dețin informațiile și/sau documentele necesare clarificării împrejurărilor cauzelor în care s-au produs evenimentele suspuse cercetării parlamentare” urmare invitației primite de „a se prezenta pentru a pune la dispoziția membrilor Comisiei informațiile și/sau documentele necesare clarificării împrejurărilor cauzelor în care s-au produs evenimentele suspuse cercetării parlamentare” a respectat legislația în vigoare și deciziile Curții Constituționale(vol.I, f.83-85).

De asemenea, arată că din lecturarea dispozitivului Deciziei nr.611/2017 rezultă că s-ar fi decis „**obligația alternativă a doamnei Laura Codruța Kovesi de a se prezenta în fața Parlamentului României — Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei ”.**

Face trimitere la lucrarea nr. 4937/IJ/944/DIP/2017, care ar avea același obiect și în care s-a pronunțat o soluție de clasare.

La data de 17 aprilie 2018, urmare refuzului de a fi ascultată în cadrul cercetării disciplinare, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, Laura Codruța Kovesi a înaintat Inspectiei Judiciare o **declarație scrisă**, reiterând apărările anterioare cum că în realitate Decizia Curții Constituționale nr.611/2017 conține de fapt o obligație alternativă de a se prezenta în fața Comisiei sau de a pune la dispoziție celelalte documente.

Critică de asemenea modalitatea de redactare a rezoluției de începere a cercetării disciplinare pentru expunerea exhaustivă a situației de fapt și pentru caracterul confuz și contradictoriu al descrierii abaterilor disciplinare pe care le apreciază ca nedefinite sub aspectul laturii obiective și subiective.

Apreciază că nu-i poate fi atrasă răspunderea disciplinară de nerespectare a deciziilor Curții Constituționale, întrucât nu a fost indicată activitatea judiciară în desfășurarea căreia persoana cercetată să fi comis abaterea, nefiind posibilă reținerea vreunei abateri disciplinare în afara unei activități judiciare.

Susține de asemenea că Decizia Curții Constituționale nr.611/2017 nu reprezintă temeiul unui reviriment jurisprudencial al Inspectiei Judiciare, întrucât a instituit din punctul său de vedere o obligație alternativă, persoana cercetată având „aceeași abordare ca și în cazul invitațiilor anterioare”, în sensul că la toate invitațiile a răspuns în scris.

De asemenea, precizează că simplul fapt că a comunicat în scris Comisiei și nu a participat la lucrările Comisiei, iar această împrejurare a fost subiect al unor articole de presă nu este de natură să constituie manifestări care aduc atingere onoarei și probității profesionale, în condițiile în care neprezentarea la Comisie este considerată ca fiind posibilă abatere disciplinară prevăzută de lit.ș) din Legea nr.303/2004.

Face din nou trimitere la rezoluția de clasare nr. 4937/IJ/944/DIP/2017, arătând că pentru același tip de conduită, pe care a avut-o și anterior apariției Deciziei nr.611/2017 s-a dispus clasarea cauzei, neexistând nicio încălcare a dispozițiilor legale și a standardelor de conduită.(vol.II, f.459-462)

VI. Fundamentarea soluției de admitere a sesizării urmare a analizei probelor administrate din oficiu raportat la rezultatul verificărilor prealabile și al cercetării disciplinare, precum și la dispozițiile legale incidente în cauză

A. Chestiuni prealabile. Aspecte reținute în lucrarea nr. 4937/IJ/944/DIP/2017.

Având în vedere apărările formulate de persoana cercetată sub aspectul invocării unor apărări formulate în legătură cu o altă lucrare ce s-a aflat pe rolul Inspecției Judiciare vizând aspecte ce au legătură cu prezenta lucrare, reținem următoarele:

Prin sesizarea formulată de SC JURINDEX MEDIA SRL, s-a reclamat faptul că doamna procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, Laura Codruța Kovesi a refuzat în mod repetat să se prezinte în fața Comisiei parlamentare de ancheta privind alegerile din 2009, sub aspectul săvârșirii abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004, respectiv manifestări care aduc atingere onoarei și probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu și pentru încălcarea art. 7 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, raportat la art.4 alin. 1 din Legea 303/2004.

Prin rezoluția nr. 4937/IJ/944/DIP/2017 din data de 25.09.2017(vol.I f.111-127) s-a dispus clasarea sesizării din oficiu a Inspecției Judiciare reținându-se, în esență, că „procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție s-a conformat prevederilor Hotărârii Parlamentului nr. 38/2017 privind modificarea și completarea art. 9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului și dispozițiilor art.8 alin.3 din Hotărârea Parlamentului României nr. 39 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României din data de 12.05.2017, care atesta ca persoana invitata poate răspunde în scris Comisiei parlamentare de ancheta, furnizând informațiile solicitate, sau poate transmite prin poșta documente sau celelalte mijloace de proba pe care le deține și care sunt utile Comisiei parlamentare de ancheta, răspunzând în scris solicitărilor comisiei”.

De asemenea s-a reținut că „conținutul răspunsului formulat nu poate face obiectul verificărilor Inspecției Judiciare, reprezentând poziția sa subiectivă față de întrebările care i-au fost adresate” și că „aceasta (n.n. persoana cercetată) a avut reprezentarea respectării dispozițiilor art. 8 din Hotărârea Parlamentului României nr. 39 din 11 mai 2017, publicata în Monitorul Oficial al României din data de 12.05.2017, care au fost declarate constituționale în integralitatea lor”.

Astfel, solicitările Comisiei speciale de anchetă adresate procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție la datele de 7 iunie 2017, 13 iunie 2017 și 6

iulie 2017 de a se prezenta în fața Parlamentului României -Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei, urmate de refuzul repetat al magistratului vizat exprimat prin răspunsurile din datele de 08 iunie 2017, 19 iunie 2017, 07 iulie 2017 și 11 august 2017 au făcut obiectul verificărilor prealabile în lucrarea nr.4937/IJ/944/DIP/2017.

În ceea ce privește apărările persoanei cercetate formulate la data de 17.04.2018, în sensul că Decizia Curții Constituționale nr.611/2017 nu reprezintă temeiul unui reviriment jurisprudențial al Inspecției Judiciare, întrucât a instituit din punctul său de vedere o obligație alternativă, persoana cercetată având „aceeași abordare ca și în cazul invitațiilor anterioare”, în sensul că la toate invitațiile a răspuns în scris, făcând din nou trimitere la rezoluția de clasare nr. 4937/IJ/944/DIP/2017, arătând că pentru același tip de conduită, pe care a avut-o și anterior apariției Deciziei nr.611/2017 s-a dispus clasarea cauzei, neexistând nicio încălcare a dispozițiilor legale și a standardelor de conduită, arătăm următoarele:

Decizia Curții Constituționale nr.611/2017, ce are un caracter neechivoc de noutate a evaluat ca neconformă cu principiul cooperării loiale între instituții/autorități publice între care nu există raporturi de coordonare/subordonare, în legătură cu activitatea comisiilor speciale de anchetă parlamentară, până la pronunțarea unei asemenea decizii, calificarea ca neconformă a conduitei procurorului șef al DNA beneficia de un dubiu ce-i profita inclusiv din perspectiva unei legislații incomplete sau nelămuritoare, dubiu în considerarea căruia, inspectorii judiciari au dispus clasarea sesizării.

A fost nevoie de intervenția Curții Constituționale să ofere interpretarea textelor legale și regulamentare într-o manieră conformă cu Constituția și să stabilească în concret conduita de urmat ce rezultă dintr-o astfel de interpretare supusă conformității constituționale.

Așadar se constată că aspectele verificate în lucrarea nr. 4937/IJ/944/DIP/2017 diferă fundamental de cele ce fac obiectul prezentei rezoluții, neavând niciun efect asupra elementelor de analiză în stabilirea săvârșirii abaterilor disciplinare din prezenta lucrare.

Analizarea constatărilor din prezenta lucrare referitoare la conduita persoanei cercetate până la apariția deciziei Curții Constituționale, se face nu

pentru că aceasta condiționează reținerea abaterilor disciplinare în sarcina persoanei cercetate, ci exclusiv din perspectiva relevării atitudinii subiective a persoanei cercetate de a refuza prezentarea în fața Comisiei de anchetă, atitudine menținută fără echivoc și cu aceeași justificare chiar și în contra obligației *intuitu personae* stabilite de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 611/2017.

B. Dispoziții legale și infralegale incidente.

Conform art.4 alin. 1 din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor ca și cadru general: „Judecătorii și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, sa asigure supremația legii, sa respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor in fata legii și sa asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, sa respecte Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și sa participe la formarea profesionala continuă”.

Conform art. 90 din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor „ (1) Judecătorii și procurorii sunt datori sa se abțină de la orice acte sau fapte de natură sa compromită demnitatea lor in profesie și in societate.

(2) Relațiile judecătorilor și procurorilor la locul de munca și in societate se bazează pe respect și buna-credință”.

Conform art.104 din Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției „Magistraților le este interzisă orice manifestare contrară demnității funcției pe care o ocupa ori de natura sa afecteze imparțialitatea sau prestigiul acesteia.”

Conform art. 7 din Codul deontologic al judecătorilor si procurorilor, „judecătorii și procurorii au îndatorirea sa promoveze supremația legii, statul de drept și să apere drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor”.

Conform art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor si procurorilor Judecătorii și procurorii sunt datori sa se abțină de la orice acte sau fapte de natura sa compromită demnitatea lor in funcție și in societate”.

Conform art. 18 din Codul deontologic al judecătorilor si procurorilor

„(1) Relațiile judecătorilor și procurorilor in cadrul colectivelor din care fac parte trebuie sa fie bazate pe respect și buna-credință, indiferent de vechimea in profesie și de funcția acestora.

(2) Judecătorii și procurorii nu își pot exprima părerea cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor lor."

Conform art.20 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, „judecătorii și procurorii nu pot desfășura acțiuni care, prin natura lor sau modul de finanțare ori executare, ar putea, în orice formă, să împiedice îndeplinirea cu imparțialitate, corectitudine și în termenele legale a obligațiilor profesionale."

C. Aspecte care fundamentează admiterea sesizării în ceea ce privește abaterea disciplinară prev. de art. 99 lit. a) din Legea nr.303/2004 în raport de constatări, dispoziții legale aplicabile și apărările formulate

C1. Latura obiectivă. Conținutul acestei abateri reprezintă și o dezvoltare a două dintre valorile fundamentale ale sistemului judiciar consacrate de Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, respectiv integritatea și eticheta, precum și cele înscrise în Avizul nr.3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni.

Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, ce stabilesc standarde pentru conduita etică valabile în sistemul nostru de justiție, atât pentru judecători, cât și pentru procurori, prevăd, relativ la imparțialitate, ca "judecătorul se va strădui să adopte o conduită, atât în instanța cât și în afara acesteia, care să mențină și să întărească încrederea publicului, a juriștilor și a justițiabililor în imparțialitatea judecătorului și a corpului judiciar", iar cu privire la eticheta, ca „judecătorul are dreptul la libertatea de exprimare, libertatea convingerilor, libertatea de asociere și de adunare, dar își va exercita aceste drepturi având o conduită conform cu demnitatea funcției judiciare, ca și cu imparțialitatea și independența corpului judiciar".

Norma nr. 3 din Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, aplicabile în egală măsură și procurorilor, statuează ca integritatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare. Judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă.

În ceea ce privește regulile de conduită individuală ale judecătorilor Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni este de părere că fiecare judecător în parte trebuie să facă totul pentru a susține independența juridică, atât la nivel instituțional, cât și individual, ei trebuind să se comporte cu integritate în exercițiul funcției și în viața particulară.

Pe cale de consecință, magistraților le revine obligația de a avea o comportare decentă, demnă și rezervată, de natură a menține neștirbit prestigiul justiției.

Onoarea poate fi definită ca integritate morală, probitate, corectitudine, cinste. Ea reprezintă reflectarea, însoțită de o apreciere pozitivă, a calităților persoanei în conștiința socială. Conceptul de "onoare", punând în discuție aprecierea publică a individului, poate fi analizat numai în raport de principiile morale impregnate în conștiința comunității sociale.

Onoarea profesională a judecătorului sau procurorului implică obligația acestuia de a nu pune în pericol, prin conduita sa profesională și morală, imaginea publică a magistratului sau a sistemului de justiție.

Probitatea profesională poate fi definită ca fiind aprecierea calităților profesionale ale persoanei de către societate, în speță a judecătorilor și procurorilor.

Prestigiul justiției reprezintă aprecierea publică pozitivă a sistemului judiciar în ansamblul său. Această apreciere globală este făcută în raport de onoarea și probitatea profesională a magistraților, fiind rezultatul aprecierilor publice individuale ale acestora.

Pentru existența laturii obiective a acestei abateri disciplinare se cere ca magistratul, în exercitarea funcției sau în afara exercitării acesteia, să încalce standardele de conduită universal acceptate de comunitatea în care trăiește, standardele de conduită stabilite de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor sau să se implice în activități ce prejudiciază reputația instanțelor ori a parchetelor sau a sistemului de drept în ansamblu său, având în vedere limitările expuse în documentele interne și internaționale precizate.

În concret, sunt puse în discuție acele situații în care, prin acțiunile sale, magistratul aduce atingere valorilor morale și sociale unanim acceptate de comunitatea în care își desfășoară activitatea.

Se constată că în raport de situația de fapt reținută la pct.IV din prezenta rezoluție, nu se pune în discuție probitatea profesională a magistratului vizat, astfel că sunt avute în vedere elemente de afectare a prestigiului justiției ca apreciere publică pozitivă a sistemului judiciar în ansamblul său și a onoarei profesionale ce impune ca procurorul să se asigure ca prin persoana sa nu pune în pericol imaginea publică a sistemului de justiție.

Cu caracter prealabil, în raport de apărările formulate de persoana cercetată la data de 17 aprilie 2018 prin care acreditează ideea unui pretins

caracter confuz și contradictoriu al rezoluției de începere a cercetării disciplinare, față de nedescrierea abaterilor sub aspectul laturii obiective și subiective, se constată că rezoluția de începere a cercetării disciplinare conține toate elementele prevăzute de art.19(2) din Regulamentul pentru aprobarea normelor de efectuare a lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, iar conform dispozițiilor art.46 alin.(1) din Legea nr.317/2004 în cadrul cercetării disciplinare se stabilesc faptele și urmările acestora, împrejurările în care au fost săvârșite, precum și orice alte date concludente și nu la momentul începerii cercetării disciplinare cum din eroare apreciază magistratul vizat.

Astfel, toate elementele la care face referire se stabilesc după începerea cercetării disciplinare și fac obiectul conținutului prezentei rezoluții.

Mai mult, persoana cercetată acreditează ideea că nu cunoaște acuzațiile aduse, în condițiile în care formulează apărări precise și la obiect cu privire la cele reținute în rezoluția de începere a cercetării disciplinare. Faptul că dă o interpretare proprie conduitei sale nu este de natură a justifica necunoașterea situației de fapt, pe care chiar domnia sa a apreciat-o ca fiind descrisă exhaustiv de inspectorii judiciari în rezoluția de începere a cercetării disciplinare.

Elementul material al abaterii în cazul concret este reprezentat de conduita pe care a avut-o persoana cercetată prin neprezentarea urmare invitației din 13.11.2017 la Comisia specială de anchetă în contra obligației *intuitu personae* stabilite prin Decizia nr.611/2017, conduită de natură a afecta prestigiul justiției și onoarea funcției de magistrat.

Astfel, se constată că refuzul din 14.11.2017 este unul neechivoc, explicit, în linia argumentativă a celorlalte refuzuri, după cum chiar persoana cercetată recunoaște prin apărările formulate.(vol.II, f.461-462)

Refuzul de a se prezenta motivat prin nedeținerea de informații/documente de natură să intereseze Comisia poziționează magistratul în linia încălcării principiului cooperării loiale între instituții, cu ignorarea completă a Deciziei Curții Constituționale.

Nu se poate considera că există vreun dubiu cu privire la dispoziția Curții ca persoana cercetată să se prezinte în fața Comisiei parlamentare, decizia Curții fiind obligatorie atât în dispozitiv, cât și în considerente, aspecte pe care chiar magistratul vizat le-a punctat în corespondența anterioară cu Comisia, în încercarea de a justifica motivele neprezentării prin raportare la Deciziile

nr.428/2017 și nr. 430/2017 ale Curții Constituționale – „în considerentele acestor decizii ale instanței de control constituțional se evocă însă o serie de alte considerente de principiu, sens în care este indicată și Decizia nr.924/1.11.2012, ce statuează că puterea de lucru judecat ce însoțește deciziile Curții Constituționale se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină aceasta”(vol.I f.83-85).

Astfel, văzând considerentele Curții Constituționale (paragrafele 127, 132, 137-138) ce fundamentează Decizia nr.611/2017 se constată neechivocă obligația instituită de Curtea Constituțională în sarcina persoanei cercetate, de a adopta o anume conduită diferită fundamental de cea adoptată.

Nu în sarcina persoanei cercetate era aprecierea că nu deține date/informații sau documente, care să fie utile Comisiei potrivit scopului său, apreciere greu de validat ca valabilă în condițiile în care la întrebări punctuale nu a oferit răspunsuri concrete, deși existau dovezi în spațiul public într-un anume sens.

Mai mult, abia urmare prezentării la Comisie putea afla ce informații îi sunt solicitate de către membrii acesteia, care puteau formula orice întrebări pe care le considerau necesare fundamentării unei decizii. Numai într-un atare context se putea stabili care ar fi fost „celelalte documente” și abia ulterior persoana cercetată, după efectuarea unor verificări putea pune sau nu la dispoziția Comisiei „celelalte documente.”

Practic, în contra unei invitații explicite, redactate în sensul considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr.611/2017 ce nu putea da ocazia unor noi interpretări, **persoana cercetată ignoră atât Comisia, cât și instanța de control constituțional, cu certa afectare a onoarei profesionale și a prestigiului funcției exercitate, comportament care în lumina considerentelor Deciziei încalcă și autoritatea Parlamentului României, organ reprezentativ al poporului.**(paragraful 138, Decizia nr.611/2017).

Văzând apărările formulate în sensul că dispozitivul Deciziei nr.611/2017 lasă loc posibilității persoanei cercetate de a nu se prezenta în fața Comisiei parlamentare în ipoteza în care pune la dispoziție documente/mijloace de probă eventual deținute cu referire expresă la „obligația de a se prezenta în fața Comisiei și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute ” se impun următoarele precizări de ordin morfo-sintactic:

Conjunția este o parte de vorbire neflexibilă care face legătura între părți de propoziție de același fel sau două propoziții. Conjunția nu are funcție sintactică, este un cuvânt ajutător (instrument gramatical). Următoarele conjuncții sunt cele mai des folosite: *și, nici, de, sau, ori, dacă, fiindcă, iar, dar, însă, ci, deci, că, să, ca să, căci, deși, încât, deoarece*.

Conjunțiile coordonatoare leagă două părți de propoziție sau două propoziții, care nu depind una de alta (care stau pe același plan).

Raportul stabilit între părți de propoziție sau propoziții, exprimat cu ajutorul conjuncțiilor coordonatoare, se numește raport de coordonare, iar acele părți de propoziție sau propozițiile sunt coordonate.

Există patru feluri de conjuncții și locuțiuni conjuncționale: **copulative** (*și, nici, și cu, ci și, cât și, dar și, nu numai, precum și*), **adversative** (*dar sau da, iar, însă, ci, în schimb*), **disjunctive** (*sau, ori, fie, ba*), **conclusive** (*deci, prin urmare, așadar, în concluzie*).¹

Conjunția „sau” realizează un raport de coordonare disjunctivă între propoziții de același fel (propoziții principale).²

Prin urmare, se constată că obligația de a se prezenta în fața Comisiei este legată printr-un raport conjuncțional de coordonare copulativ de furnizarea de informații, iar această din urmă acțiune este legată printr-un raport conjuncțional de coordonare disjunctiv de punerea la dispoziție a documentelor. Ținând cont că raportul stabilit între propoziții exprimat cu ajutorul conjuncțiilor coordonatoare „și” și „sau” este unul de coordonare, niciuna din propoziții nefiind subordonată alteia, nu se poate susține din punct de vedere morfosintactic că raportul de coordonare copulativ între primele acțiuni descrise de text se subordonează raportului de coordonare disjunctiv stabilit între a doua acțiune și a treia acțiune descrisă de text.

Așadar se constată că apărarea formulată de persoana cercetată în sensul că primele două acțiuni descrise de text erau o alternativă la cea de-a treia acțiune și că primele două acțiuni nu puteau fi analizate decât împreună, neexistând posibilitatea unui raport de coordonare între prima acțiune și cea de-a treia acțiune este contrară regulilor de morfosintactică ale limbii române.

Invocarea artificială a unui dubiu semantic nu poate subzista atât timp cât autorul textului precizează explicit că „rezultă obligația principială a oricărui reprezentant al autorităților publice de a se prezenta și de a oferi

¹ <http://gramaticalimbiiromane.ro/morfologia/parti-vorbire-neflexibile/conjunctia/>

² <https://www.morfologia.ro/conjunctia/>

documentele/înscrisurile sau informațiile utile și concludente în fața comisiilor parlamentare de anchetă în scopul clarificării unor împrejurări de fapt care să conducă la aflarea adevărului într-o chestiune de interes public” (paragr. 138), iar „împrejurarea că, în speță, comisia specială de anchetă a formulat solicitarea unui răspuns, în scris, la anumite întrebări, nu derobează persoana care ocupă o funcție de conducere într-o autoritate a statului român de a se prezenta în fața unei comisii parlamentare. Aceasta cu atât mai mult cu cât răspunsul transmis evită să furnizeze orice informație pe care comisia parlamentară o poate valorifica în stabilirea realității factuale pe care o investighează”.

În ceea ce privește apărările formulate de persoana cercetată în sensul că simplul fapt că a comunicat în scris Comisiei și nu a participat la lucrările Comisiei, iar această împrejurare a fost subiect al unor articole de presă, nu este de natură să constituie manifestări care aduc atingere onoarei și probității profesionale, în condițiile în care neprezentarea la Comisie este considerată ca fiind posibilă abatere disciplinară prevăzută de lit.ș) din Legea nr.303/2004, apărări vădit nesuținute, arătăm că în sarcina domniei sale nu este reținut ca element material al abaterii prev. de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004, faptul că a răspuns în scris invitației Comisiei, ci împrejurarea că a adoptat o conduită care a poziționat-o prin neprezentarea la Comisie în afara cadrului legal și constituțional obligatoriu care-i reglementează statutul, inclusiv de perspectiva importanței funcției deținute în cursul anchetei parlamentare.

Tocmai în considerarea funcției deținute și în raport de valorile fundamentale pe care trebuie să le respecte pe durata cât ocupă în ierarhia Ministerului Public o astfel de funcție, a apreciat Curtea Constituțională că prin poziția sa a angajat Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție într-un conflict juridic de natură constituțională.(Decizia nr.611/2017, paragr.67-74).

Prezența doamnei procuror șef DNA în fața Comisiei apărea cu atât mai evident a fi fost făcută, cu cât CCR constatase că tocmai absența persoanei invitate la lucrările Comisiei a generat imposibilitatea realizării verificărilor cu privire la „aflarea adevărului în privința acuzației publice de implicare a S.R.I. și P.Î.C.C.J. în favorizarea fraudării alegerilor, ca urmare a prezenței conducătorilor acestor instituții în locuința domnului Gabriel Oprea în seara alegerilor”(paragr.93), lipsind de substanță unul dintre obiectivele comisiei speciale de anchetă, respectiv „determinarea implicării unor instituții și/sau

persoane, altele decât cele prevăzute de lege, în organizarea și desfășurarea procesului electoral sau în decizii politice ce excedează atribuțiilor stabilite prin lege pentru aceste instituții, în cadrul procesului electoral, precum și verificarea posibilei existențe a unor mecanisme paralele de influențare și/sau de viciere a rezultatului votului, precum și determinarea instituțiilor și/sau persoanelor care au contribuit la realizarea acestora [art. 1 alin.(1) lit.b) și c) din hotărâre(n.n. Hot.nr.39/2017)]”(paragr. 133) aspecte pe care persoana cercetată le-a cunoscut la momentul la care ulterior publ.Deciziei în M.Of. a primit o nouă invitație de se prezenta în fața Comisiei.

În privința efectelor de imagine asupra sistemului judiciar în ansamblul său urmare refuzului procurorului șef DNA de a se prezenta în fața Comisiei, CCR a subliniat că „prin activitatea și atitudinea sa, **persoana care ocupă o funcție de conducere** într-o autoritate publică a statului **trebuie să asigure prestigiul funcției exercitate**, care impune o conduită legală, socială și morală în acord cu rangul demnității publice, cu gradul de reprezentare și cu încrederea oferită de cetățeni în autoritatea statului. **Exercitarea funcțiilor publice de conducere**, ca de altfel a oricărei funcții publice în stat, nu poate fi rezumată doar la îndeplinirea drepturilor, obligațiilor și îndatoririlor pe care le impune mandatul deținut, ci **presupune a priori loialitate față de toate valorile și principiile consacrate prin Constituție și respect** față de celelalte autorități publice cu care intră în raporturi de colaborare.”(paragr.138) și că „prin **refuzul** procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta în fața comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la **dispoziție** celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei, **este încălcată autoritatea Parlamentului României**, organ reprezentativ al poporului, și **este împiedicată desfășurarea activității sale**, sub aspectul îndeplinirii atribuțiilor de control prin intermediul comisiilor parlamentare.”(paragr. 139)

Se impune a fi precizat aspectul că **justificarea de către Curtea Constituțională a consecințelor refuzului persoanei cercetate de a se prezenta în fața Comisiei nu condiționează în vreun fel executarea obligației exprese a persoanei de fi prezentă în fața Comisiei la invitația ulterioară publicării în Monitorul Oficial a Deciziei nr.611/2017.**

Prin urmare nu poate fi acceptată teza probatorie că este conformă

Deciziei nr.611/2017 conduita persoanei care nu se prezintă, deși era obligată expres la această, însă nu s-ar fi produs împiedicarea desfășurării activității Parlamentului întrucât Comisia a finalizat lucrările și s-a pronunțat pe baza altor probe.

În cazul concret, Comisia a insistat a arăta că procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție a îngreunat prin refuzul său activitatea Comisiei parlamentare de anchetă, context în care nu s-a putut confirma suspiciunea că în seara alegerilor, persoanele publice cu funcții de decizie în autoritățile statului, s-au întâlnit la un eveniment privat, cu un scop precis, acela de influențare a rezultatului votului.

În ceea ce privește mediatizarea conduitei magistratului vizat este fără putință de tăgadă că subiectul a fost unul de interes în mass-media, indiferent de opiniile pro sau contra acestei conduite a procurorului vizat.

Nu are importanță pentru reținerea abaterii disciplinare decât împrejurarea ca manifestările care aduc atingere onoarei profesionale și prestigiului justiției trebuie să fi avut loc în public sau să fi ajuns la cunoștința publicului, aspecte care sunt îndeplinite în speță.

Tot astfel, manifestările care aduc atingere onoarei profesionale și prestigiului justiției trebuie săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării îndatoririlor de serviciu.

Or, din datele speței se constată că procurorul șef DNA și-a manifestat refuzul de a se prezenta în fața Comisiei, unde fusese solicitată să participe la ședința din data 15.11.2017, ora 10:30, nu legat de desfășurarea unei activități jurisdicționale, însă a acționat în calitate de magistrat, reprezentant al sistemului judiciar din perspectiva importanței funcției de conducere deținute.

De altfel, în legătură cu manifestarea refuzului din perspectiva desfășurării unei activități jurisdicționale, Curtea Constituțională a reținut că „... în măsura în care *ab initio* cu privire la faptele cercetate s-au formulat acuzații că excedează cadrului legal al atribuțiilor autorităților/persoanelor implicate, este evident că acestea nu vizează activitatea jurisdicțională a doamnei procuror, care reprezintă o atribuție legală (recte activitatea de urmărire penală sau activitatea judiciară în fața instanțelor judecătorești, respectiv de control ierarhic pe care o presupune funcția de conducere a unui procuror).” (paragr.71 din Decizia nr.611/2017)

În legătură cu calitatea în care a acționat, Curtea Constituțională a reținut că „nu se poate susține că, din coroborarea faptului că doamnei Laura Codruța

Kövesi i s-a cerut să răspundă la întrebarea „dacă în seara alegerilor a fost sau nu în casa lui Gabriel Oprea?” cu interdicția expresă, consacrată în jurisprudența Curții Constituționale, că solicitările adresate unui procuror nu trebuie să vizeze activitatea jurisdicțională a acestuia, ar rezulta că **obiectul anchetei parlamentare privește o chestiune de ordin personal, care nu implică autoritatea publică în reprezentarea căreia persoana invitată la audieri a activat sau activează.** De altfel, însăși doamna Laura Codruța Kövesi a comunicat Parlamentului, prin Adresa din 11 august 2017, că, „în urmă cu 9 ani, în luna decembrie 2009, ocupa funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și exercita prerogativele prevăzute de legile în vigoare”(para.70 din Decizia nr.611/2017), „/.../nu rezultă ca doamna Laura Codruța Kövesi să fi invocat „chestiuni de ordin personal” în motivarea refuzurilor de a da curs invitațiilor la audieri sau de a răspunde întrebărilor formulate de comisia parlamentară. **Din contră, aceasta s-a prevalat de calitatea de procuror”(paragr.72 din Decizia nr.611/2017)**

Mai mult Curtea a reținut că „Pentru toate aceste argumente, având în vedere elementele concrete care conturează conduita doamnei Laura Codruța Kövesi, faptul că, în prezent, aceasta ocupă funcția de procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, **pe toată durata anchetei parlamentare, a acționat în această calitate.”**

Ținând cont de situația de fapt descrisă anterior, se reține că **refuzul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta la data de 15.11.2017 în fața Parlamentului României -Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei, în contra obligației neechivoce impuse de Curtea Constituțională prin Decizia nr.611/03.11.2017, publicată în M.Of.nr.877/07.11.2017 cu caracter *intuitu personae* în sarcina persoanei cercetate și având în vedere că poziția procurorului șef manifestată ulterior Deciziei Curții Constituționale a fost mediatizată în spațiul public, încalcă dispozițiile Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (art.4 alin.(1) și art. 90), ale Legii nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției(art.104) și ale Codului deontologic al**

judcătorilor și procurorilor în ceea ce privește standardele de conduită ale magistraților(art.7, art.17, art.18 și art.20).

C2. Latura subiectivă.

Vinovăția magistratului vizat se raportează atât la standardele de conduită impuse de dispozițiile legale și regulamentare indicate anterior, cât și la cerințele societății, concretizate în respectarea unor valori morale unanim acceptate.

Ceea ce interesează din perspectiva reținerii abaterii disciplinare prev. de art. 99 lit. a) din Legea nr.303/2004 sub aspectul laturii subiective este atitudinea volitivă a persoanei cercetate din perspectiva prevederii rezultatului conduitei ilicite (afectarea onoarei profesionale și a prestigiului justiției) și a poziției subiective față de acest rezultat (dacă l-a urmărit sau dacă doar a acceptat posibilitatea producerii lui sau dacă a considerat fără temei că rezultatul nu se va produce).

Din situația de fapt rezultată din cercetarea disciplinară, în raport de modalitatea explicită în care procurorul șef al DNA a acționat, refuzând orice colaborare cu Comisia parlamentară indiferent de obligațiile stabilite în sarcina sa de către Curtea Constituțională cărora le-a dat un sens peiorativ rezultă că persoana cercetată a prevăzut rezultatul faptei sale, respectiv afectarea prestigiului funcției exercitate în cadrul sistemului judiciar și a onoarei profesionale, acționând ca reprezentant al unei structuri de parchet la conducerea căreia se afla, urmărind producerea aceluși rezultat care nu era doar previzibil, ci și cert în condițiile în care explicit Curtea Constituțională l-a arătat a fi fost produs urmare unei atitudini anterioare identice de neprezentare la Comisie.

Prin urmare persoana cercetată și-a asumat atât decizia constantă de a nu se prezenta la Comisie, cât și consecințele acesteia, astfel cum au fost evidențiate în analiza conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României și Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, generat de refuzul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta și de a răspunde, personal sau în scris, la întrebările formulate de comisia specială de anchetă, prin neprezentarea ulterioară în fața acestei comisii.

În lumina celor de mai sus, se constată ca dovedită împrejurarea că persoana cercetată a comis **cu intenție directă** abaterea disciplinară prev.de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004.

C3. Legătura de cauzalitate. Având în vedere probele administrate care conturează situația de fapt prezentată la pct.IV se constată că această conduită a unuia dintre reprezentanții sistemului judiciar la cel mai înalt nivel manifestată în raport de o altă putere în stat este de natură a deteriora încrederea segmentului social cu consecința afectării onoarei profesionale, a prestigiului funcției de magistrat cu consecința afectării imaginii justiției ca serviciu public în apărarea ordinii de drept, astfel fiind create premisele unei îndoieli cu privire la imparțialitatea și integritatea magistraților, precum și ale întregului sistem judiciar.

În lumina celor de mai sus se apreciază dovedită, dincolo de orice îndoială rezonabilă, comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată care se referă la „manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu ” de către doamna procuror șef direcție Laura Codruța Kovesi, prin încălcarea dispozițiilor Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (art.4 alin.(1) și art. 90), ale Legii nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției(art.104) și ale Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor în ceea ce privește standardele de conduită ale magistraților(art.7, art.17, art.18 și art.20)

D. Aspecte care fundamentează admiterea sesizării în ceea ce privește abaterea disciplinară prev.de art. 99 lit. ș) din Legea nr.303/2004 în raport de constatări, dispoziții legale aplicabile și apărările formulate

D1. Latura obiectivă. Ținând cont de situația de fapt descrisă anterior, prin refuzul manifestat de persoana cercetată în data de 14.11.2017 de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă la data de 15.11.2017 urmare invitației adresate de aceasta în urma publicării în M.Of.nr.877/07.11.2017 a Deciziei Curții Constituționale nr.611/2017, care statua obligația expresă *intuitu*

personae a doamnei Laura Codruța Kovesi, procuror șef al DNA de a se prezenta și de a furniza acesteia informațiile/documentele pe care Comisia le-ar fi apreciat ca utile scopului său se constată nerespectarea vădită a Deciziei Curții Constituționale.

Obligația de respectare a Constituției și a legilor în vigoare, ca și a deciziilor Curții Constituționale este un principiu fundamental a cărui respectare este de înșăși esența profesiei de magistrat.

Astfel, conform articolului 132 alin 1 din Constituția României, „Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției”.

Potrivit art. 4 alin. 1 din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor: Judecătorii și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, să respecte Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și să participe la formarea profesională continuă.”

Potrivit art.36 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale „ Decizia prin care se soluționează conflictul juridic de natură constituțională este definitivă și se comunică autorului sesizării, precum și părților aflate în conflict, înainte de publicarea ei în Monitorul Oficial.”

Articolul 62 alin. 2 din Legea 304/2004 prevede ca „Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, în condițiile legii”, iar aliniatul 3 stipulează că „Procurorii își exercită funcțiile în conformitate cu legea, respectă și protejează demnitatea umană și apără drepturile persoanei”.

Articolul 7 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor prevede că „Judecătorii și procurorii au îndatorirea să promoveze supremația legii, statul de drept și să apere drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor.”

Avizul nr.9(2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni în atenția Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei privind normele și principiile europene referitoare la procurori, prevede la art. 92, 94 - 96, următoarele principii:

Procurorii ar trebui să își îndeplinească atribuțiile în mod imparțial și să acționeze cu obiectivitate. De asemenea, ei ar trebui să trateze persoanele în mod egal în fața legii și nu trebuie să favorizeze sau să discrimineze pe cineva.

Procurorii sunt responsabili în mod public. Iau decizii, care rămân discreționare, conform legii și altor reglementări. În particular, procurorii ar trebui să respecte și să asigure protecția drepturilor omului.

Procurorii își îndeplinesc atribuțiile în mod transparent, cu excepția cazului în care legislația limitează acțiunea lor sau caracterul public al documentelor pe care le-au redactat. Ei ar trebui să acorde o atenție deosebită limbajului, care trebuie să fie ușor de înțeles atât în deciziile redactate pentru părțile implicate, cât și atunci când comunică cu publicul și cu mass media.

Procurorii trebuie să aibă și să mențină, prin formare, un nivel ridicat de cunoștințe și abilități, în special cu privire la management, comunicare și cooperare, inclusiv la nivel internațional. Ei trebuie să gestioneze cazurile pe care le instrumentează cu celeritate și la un nivel optim de calitate și să folosească în mod responsabil resursele disponibile."

Conform Deciziei Plenului Curții Constituționale nr.1 din 17 ianuarie 1995 privind obligativitatea deciziilor Curții pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate se arată *„este unanim recunoscut, în practică și în doctrină, că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atasează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta.”*

Se impune precizarea că elementul material al abaterii reținute este reprezentat în cazul concret de o inacțiune prin încălcarea obligației de a face, adică de a se prezenta la Comisia de anchetă, deci decizia persoanei cercetate de a rămâne în pasivitate în ciuda obligației de acțiune impuse de instanța de contencios constituțional caracterizează fapta de delict disciplinar ca fiind comisivă prin omisiune.

De asemenea, întrucât normele de regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale forului legislativ, ele trebuie interpretate și aplicate cu buna-credință și în spiritul loialității față de Legea fundamentală (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr.209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.188 din 22 martie 2012, Decizia nr.261 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 17 aprilie 2015, par.38, sau Decizia nr.293 din 11 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.425 din 6 iunie 2016, par.39), așadar, tot ca o dezvoltare jurisprudențială a dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție.

Este evident așadar ca reprezentanții instituțiilor trebuie să colaboreze în realizarea anchetelor parlamentare, în această formulă concretizându-se și principiul echilibrului între puterile statului. (Decizia CCR nr.430/2017, paragraful 135).

Un alt aspect relevant pentru desfășurarea activității Comisiei parlamentare de ancheta este cel al persoanelor chemate să participe la lucrările comisiei:

- persoanele citate trebuie să se prezinte în fața comisii lor de ancheta, în baza faptului că activitatea instituțiilor/autorităților din care fac parte se află sub control parlamentar;

- persoanele care sunt invitate, respectiv cele care reprezintă, în virtutea funcției lor de conducere autorități/instituții publice ce nu se află sub control parlamentar, au obligația în baza principiului colaborării loiale între instituțiile/autoritățile statului, să ia parte la lucrările comisiei în toate cazurile și indiferent de obiectul anchetei parlamentare;

- alte persoane, care, spre exemplu, pot să nu aibă nicio tangență cu instituțiile statului, caz în care participarea acestora este la latitudinea lor.

Consecințele refuzului persoanelor chemate pentru audiere în fața comisiilor parlamentare de ancheta au fost clarificate de Curtea Constituțională:

„O diferență de tratament juridic între persoanele citate, respectiv invitate, privește și consecința refuzului persoanei invitate și care, în prealabil, a acceptat să fie audiată, de a furniza informațiile solicitate de comisia de ancheta. Deoarece persoanele invitate nu se află sub imperiul obligației (de sorginte constituțională de a se supune solicitării comisiei de ancheta, și pentru ca, totuși, legiuitorul a urmărit să confere comisiei de ancheta mijloace și instrumente eficiente de lucru, care să-i imprime acesteia o anumită autoritate în scopul atingerii finalității propuse, comisia de ancheta nu poate decât să sesizeze organele de urmărire penală, cu referire la aceste persoane invitate, care, inițial, au acceptat să colaboreze, și apoi refuza să ofere informațiile solicitate, deoarece acest tip de comportament este de natură să obstrucționeze sau să împiedice aflarea adevărului” (Decizia CCR nr. 611/2617, paragr. 126).

Posibilitatea sesizării conducătorului instituției în vederea aplicării prevederilor regulamentelor de organizare și funcționare a instituției respective pentru a aplica, dacă consideră justificat, prin propriile acte de autoritate,

sanctiunile prevăzute de lege nu este incidentă decât în cazul persoanelor citate (Decizia CCR nr. 611/2017, paragr.145)

Având în vedere faptul ca obiectivul comisiei de ancheta îl reprezintă clarificarea unor aspecte legate de anumite evenimente sau fenomene cu un major impact negativ în plan social, politic sau juridic și ca aflarea adevărului se înscrie în sfera interesului public, obligația de bună-credință se impune a fi respectată, astfel ca fiecare persoană, în urma invitației primite, trebuie să adopte un comportament activ, pozitiv. În caz contrar, atitudinea sa poate fi calificată drept potrivnică aflării adevărului și poate constitui obiect de sesizare a organelor de urmărire penală, fără ca prin aceasta să fie încălcate drepturile și libertățile sale individuale sau principiul separației și echilibrului puterilor în stat (Decizia CCR nr. 611/2017, paragr.132).

Prin urmare este evident că prin considerentele Deciziei nr.611/2017, Curtea Constituțională a oferit persoanei în sarcina căreia a stabilit obligația de a se prezenta în fața Comisiei de anchetă, toate elementele de analiză și a prezentat într-un mod previzibil și eventualele consecințe generate de încălcarea obligației stabilite.

Fiind vorba de o decizie prin care a fost soluționat un conflict de natură constituțională între Parlament și Ministerul Public, Curtea Constituțională conform prerogativelor sale a punctat efectele obligatorii ale acestei dispoziții, arătând: „Odată constatat acest conflict, Curtea Constituțională, în virtutea dispozițiilor art.142 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora ea „este garantul supremației Constituției”, are obligația să soluționeze conflictul, arătând conduita în acord cu prevederile constituționale la care autoritățile publice trebuie să se conformeze. În acest sens, Curtea are în vedere prevederile art.1 alin.(3), (4) și (5) din Constituție, în conformitate cu care România este stat de drept, organizat potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească, stat în care respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, iar colaborarea între autoritățile/instituțiile statului se fundamentează pe principiul colaborării loiale și al respectului reciproc. Așa fiind, Curtea constată obligația doamnei Laura Codruța Kövesi de a se prezenta în fața Parlamentului României — Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei.”

Prin urmare, apărățile formulate, în sensul că nu a avut o conduită contra obligației stabilite nu au niciun suport probator, constituindu-se într-un demers neprofesionist de justificare a unei activități ilicite din punct de vedere disciplinar.

Asemenea argumente ale persoanei cercetate echivalează cu a susține contra evidenței o situație de fapt de necontestat.

De asemenea la caracterizarea laturii obiective a prezentei abateri disciplinare facem trimitere la cele reținute la pct.VI.C1., care își mențin valabilitatea și în contextul prezentei analize, apărățile și constatările fiind analizate și cu privire la această abatere.

Suplimentar celor reținute la pct.VI.C.1., în raport de apărățile persoanei cercetate făcute la data de 17.04.2018, în sensul că nu-i poate fi atrasă răspunderea disciplinară de nerespectare a deciziilor Curții Constituționale, întrucât nu a fost indicată activitatea judiciară în desfășurarea căreia persoana cercetată să fi comis abaterea, nefiind posibilă reținerea vreunei abateri disciplinare în afara unei activități judiciare, precizăm următoarele:

Abaterea disciplinară prev. de art.99 lit.ș) din legea nr.303/2004 – „nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte în soluționarea recursurilor în interesul legii” prin conținutul ei intrinsec nu condiționează săvârșirea ei de desfășurarea unei activități judiciare, fiind pe deplin aplicabil principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

De altfel, nu este singura abatere disciplinară care nu face o asemenea distincție - de ex: abaterile disciplinare prev.de art.99 lit.b), art.99 lit.f), art.99 lit.j), art.99 lit.l), art.99 lit.m), art.99 lit.n din Legea nr.303/2004, care pot fi comise atât în exercitarea atribuțiilor de serviciu, deci în desfășurarea unei activități judiciare, cât și în afara ei (I.Gârbuleț, „Abaterile disciplinare ale magistraților”, ed. Universul Juridic, pag.71, ed.2016).

Prin urmare, persoana cercetată face o confuzie gravă prin a susține că magistrații pot comite abateri disciplinare numai în desfășurarea unei activități judiciare, în condițiile în care le este reglementat prin lege și Constituție, un statut aparte cu interdicții, obligații și incompatibilități exprese, conduita acestora trebuind să se adapteze atât în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu cat și în societate, inclusiv în fața unei alte autorități publice, precum Parlamentul României.

De altfel deciziile Curții Constituționale sunt diverse, pe lângă cele care vizează soluționarea unor excepții de neconstituționalitate ivite în cazul unor procese civile sau penale pendinte, printre alte tipuri, există și decizii ale Curții Constituționale prin care aceasta soluționează conflicte juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice. (art.146 li.e) din Constituție).

Prin urmare a valida teza argumentativă a persoanei cercetate, echivalează cu a restrânge în mod nelegal sfera de aplicare a textului în materie disciplinară și a lipsi de orice efecte anumite tipuri de decizie constituțională, precum cea din prezenta speță, semnificând că un magistrat de rang înalt, precum persoana cercetată are opțiunea a respecta sau nu o astfel de decizie, întrucât nu vizează o normă de drept procesual sau substanțial aplicată în desfășurarea vreunei activități judiciare, plasând astfel magistratul vizat deasupra legii și Constituției.

O asemenea situație sugerată de persoana cercetată este de neacceptat în ordinea constituțională românească.

D2. Latura subiectivă. Ceea ce interesează din perspectiva reținerii abaterii disciplinare prev. de art. 99 lit. ș) din Legea nr.303/2004 sub aspectul laturii subiective este **atitudinea volitivă** a persoanei cercetate din perspectiva prevederii rezultatului conduitei ilicite (încălcarea îndatoririlor pe care le are în temeiul Constituției și ale dispozițiilor Legii nr.47/1992, care nu permit ca deciziile care au caracter obligatoriu să nu fie respectate) și a poziției subiective față de acest rezultat (dacă l-a urmărit sau dacă doar a acceptat posibilitatea producerii lui sau dacă a considerat fără temei că rezultatul nu se va produce).

Din situația de fapt rezultată din cercetarea disciplinară, în raport de modalitatea explicită în care este definită în Decizia nr.611/2017 obligația doamnei procuror șef al DNA de a se prezenta în fața Comisiei rezultă că aceasta din urmă a avut reprezentarea că atitudinea sa este în contradicție cu îndatoririle sale legale și a urmărit producerea acelui rezultat care nu era doar previzibil, ci și cert în condițiile în care explicit Curtea Constituțională l-a arătat a fi fost produs urmare unei atitudini anterioare identice de neprezentare la Comisie.

Mai mult se constată că și în prezent situația care a generat conflictul de natură constituțională există, chiar dacă lucrările Comisiei s-au încheiat, întrucât atitudinea subiectivă a persoanei cercetate subzistă și în prezent, Comisia concluzionând că nu și-a putut îndeplini obiectivele stabilite și urmare conduitei persoanei cercetate.

În cazul de față, în raport de argumentele dezvoltate la pct. VI.C.1. și VI.C.2. vizând aspectele constatate în urma cercetării disciplinare și de apărările formulate, este vădită încălcarea cu știință a acestei obligații, urmărind și eludarea deciziei Curții Constituționale, ceea ce caracterizează forma **intenției directe** în comiterea abaterii.

D.3. Legătura de cauzalitate rezultă din însăși fapta comisă (ex re) netrebuind dovedită.

Pe cale de consecință, raportat la diligența necesară a fi manifestată prin verificarea riguroasă a atât a dispozitivului Deciziei nr.611/2017 a Curții Constituționale, cât și a considerentelor acesteia, care au aceeași valoare obligatorie, rezultă dincolo de orice îndoială rezonabilă comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. ș) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată care se referă la „nerespectarea deciziilor Curții Constituționale și a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii” de către doamna procuror șef direcție Laura Codruța Kovesi (prima modalitate alternativă a abaterii disciplinare menționate).

Soluția legală, în raport de probatoriul administrat, este aceea de admitere a sesizării și exercitare a acțiunii disciplinare față de d-na Laura Codruța Kovesi, procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, pentru abaterile disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și ș) din Legea nr. 303/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, raportat la art. 33 alin. (1) lit. a) din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1027 din 15 noiembrie 2012,

DISPUNEM:

1. Admiterea sesizării formulate de SC JURINDEX MEDIA SRL prin exercitarea acțiunii disciplinare față de doamna Laura Codruța Kovesi

procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, pentru săvârșirea următoarelor abateri disciplinare prevăzute:

- de art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, care se referă la „*manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu*” în circumstanțele descrise în expozitivul prezentei rezoluții, constând în **refuzul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a se prezenta la data de 15.11.2017 în fața Parlamentului României -Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei, în contra obligației neechivoce impuse de Curtea Constituțională prin Decizia nr.611/03.11.2017, publicată în M.Of.nr.877/07.11.2017 cu caracter *intuitu personae* în sarcina persoanei cercetate, poziția procurorului șef manifestată ulterior Deciziei Curții Constituționale fiind mediatizată în spațiul public și afectând onoarea profesională și prestigiul funcției de magistrat cu consecința încălcării dispozițiilor Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (art.4 alin.(1) și art. 90), ale Legii nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției(art.104) și ale Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor în ceea ce privește standardele de conduită ale magistraților(art.7, art.17, art.18 și art.20).**

- de art. 99 lit.ș din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, constând în refuzul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, în circumstanțele descrise în expozitivul prezentei rezoluții, **de a se prezenta la data de 15.11.2017 în fața Parlamentului României -Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din anul 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei cu consecința încălcării dispozițiilor**

explicite ale Deciziei Curții Constituționale nr.611/03.11.2017, publicată în M.Of.nr.877/07.11.2017.

2. Sesizarea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară.

INSPECTORI JUDICIARI,
Procuror Mihaela Hitruc
Procuror Andreea Cristina Mina

Red./Tehnored./ MH, ACM /17.04.2018/ 3 ex.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO